

INFORMACIJA

o realizaciji mjera iz Šengenskog akcionog plana u oblasti izgradnje i rekonstrukcije
graničnih prelaza i objekata Sektora granične policije Uprave policije

Vlada Crne Gore, na sjednici od 23. februara 2017. godine, donijela je Šengenski akcioni plan (ŠAP), na predlog Ministarstva unutrašnjih poslova. Šengenski akcioni plan je nacionalni akcioni plan i jedan od ključnih programskih dokumenata u okviru priprema za ulazak Crne Gore u EU. Riječ je o nacionalnoj obavezi, a ne samo zadatku pojedinačnih organa, u prvom redu MUP-a i Uprave policije. ŠAP predstavlja strateški plan višegodišnjeg razvoja značajnog dijela državne administracije. Zbog toga je neophodno da se obezbijede potrebni resursi za realizaciju pojedinačnih mjera koje će značiti uspostavljanje i stvaranje uslova za trajno funkcionisanje toga sistema. Realizacija ŠAP-a ne znači samo ispunjavanje uslova za ulazak Crne Gore u EU i posljedično, nakon toga, u šengenski prostor, već predstavlja i plan razvoja integrisanog upravljanja granicom u skladu sa savremenim evropskim principima i standardima koji će u prvom planu doprinijeti boljoj bezbjednosti same Crne Gore. Sredstva predviđena za realizaciju ovog dokumenta dijelom se finansiraju iz sredstava direktne budžetske pomoći EU u iznosu do 20.000.000 EUR.

Program sektorske direktne budžetske podrške za unapređenje sistema integrisanog upravljanja granicom se uspješno sprovodi. Posebno želimo naglasiti, da je u 2018. godini, eksterna evaluacija Evropske komisije procijenila da smo ispunili 100% indikatora za uplatu II tranše, što nas, po riječima evropskih eksperata, čini jedinom državom korisnicom ovog programa koja je ispunila sve postavljene ciljeve, zahvaljujući uloznim naporima i postignutim rezultatima svih sudionika u ovom procesu. Sličan uspjeh očekujemo i vezano za uplatu III tranše, gdje su evropski evaluatori pozitivno ocijenili naše napore uložene u realizaciji mjera iz ŠAP-a u prethodnoj godini. U 2017. i 2018. godini, stepen realizacije mjera predviđenih ovih dokumentom iznosio je 90%.

Ministarstvo unutrašnjih poslova kontinuirano učestvuje u aktivnostima na izgradnji, rekonstrukciji, adaptaciji i opremanju graničnih prelaza, imajući u vidu da konstantan trend povećanja prometa na graničnim prelazima mora pratiti i adekvatno unapređenje granične infrastrukture. Problem koji je ranije postojao – nadležnost više državnih organa u ovoj oblasti i koji je u praksi uticao na sporost u rješavanju određenih infrastrukturnih pitanja je identifikovan, i Vlada je predložila, a Skupština usvojila rješenje da se izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima, koje su stupile na snagu 31.12.2018.g., MUP prepozna kao centralno tijelo i nosilac aktivnosti u procesu integrisanog upravljanja granicom, tekućeg i investicionog održavanje graničnih prelaza i obezbjeđivanja tehničkih i materijalnih resursa predviđenih Šengenskim akcionim planom.

Sledstveno tome, raniji ugovori o izradi glavnih projekata za rekonstrukciju i izgradnju graničnih prelaza Šćepan polje, Vračenovici i Ranče su raskinuti, jer su rokovi za njihovu izradu više puta probijani i MUP je pokrenuo odgovarajuće procedure (sklopljeni ugovori za izradu glavnih projekata za rekonstrukciju i izgradnju graničnih prelaza Šćepan polje i Vračenovici i ugovor za izradu idejnog rješenja za izgradnju graničnog prelaza Ranče), u cilju efikasnije realizacije predviđenih mjera.

Obzirom da je ŠAP donijet 2017. godine i da su date okvirne projekcije potrebnih sredstva za realizaciju pojedinih mjera, tokom procesa realizacije mjera predviđenih

Akcionim planom za sprovođenje Šengenskog akcionog plana za 2019. godinu, koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 28. februara 2019. godine, došlo je do određenih poteškoća.

Konkretno, trenutno nije moguće realizovati projekat rekonstrukcije graničnog prelaza Šćepan Polje (opredijeljena sredstva 1.200.000 EUR), obzirom da ne postoje odgovarajuća planska dokumenta i postojeći objekat, čija rekonstrukcija je planirana, nije ucrtan u prostorni plan Crne Gore, niti je zaveden u katastru nepokretnosti, te ne postoji mogućnost izdavanja urbanističko tehničkih uslova, pa samim tim ni završetka započetog glavnog projekta.

Za rekonstrukciju graničnog prelaza Vračenovići, opredijeljena su sredstva u iznosu od 1.452.000,00 EUR, dok je glavnim projektom predračunska vrijednost radova procijenjena na 1.878.765,98 EUR, što je 426.765,98 EUR više u odnosu na stavku opredijeljenu u ŠAP-u. Razlog je zahtjev Uprave policije i Uprave Carina da se kapacitet navedenog graničnog prelaza maksimalno poveća, te da se broj saobraćajnih traka i kabina za kontrolu na graničnom prelazu maksimizuje i poveća sa prvobitno predložene četiri na šest, što iziskuje i uklanjanje jedan dijela okolnog brda. Ovo sve budući da taj prelaz bilježi stalno povećanje prometa, jer je najbliža veza sa autoputem u Republici Hrvatskoj.¹ Na ovaj način će se omogućiti brži i efikasniji protok i smanjenje gužvi i čekanja, posebno u periodu turističke sezone. Na navedenoj lokaciji u toku je proces digitalizacije katastarskih parcela na području KO Vračenovići i KO Pilatovci, čiji završetak je preduslov za početak izgradnje objekta.

Za projekat izgradnje graničnog prelaza Ranče u toku je finalna faza izrade idejnog rješenja (očekuje se još saglasnost Direktorata Glavnog državnog arhitekta Ministarstva održivog razvoja i turizma), nakon čega se očekuje raspisivanje javnog tendera za projektovanje i izgradnju.

Sredstva opredijeljena za rekonstrukciju objekta granične policije u Pljevljima (rekonstrukcija dijela kasarne) su nedovoljna i na prethodnom tenderu nije bilo zainteresovanih ponuđača. Procjena stručne ekipe Uprave za imovinu je da navedeni objekat, koji je u izuzetno lošem stanju, zahtijeva višestruko povećanje procijenjene vrijednosti radova. Za potrebe izgradnje navedenog objekata, Ministarstvo je pronašlo adekvatnu parcelu u krugu CB Pljevlja, za koju su izdati odgovarajući urbanističko-tehnički uslovi i saglasnosti Opštine Pljevlja i urađeno idejno rješenje. Za potrebe izgradnje optimalnog objekta, potrebno je promijeniti lokaciju izgradnje i budžetom za 2020. godinu, opredijeljena sredstva, predviđena ŠAP-om (121.000,00 EUR), povećati za iznos od 60.000,00 EUR.

Slična situacija je i sa projektom izgradnje objekta za detaljnu kontrolu vozila na graničnom prelazu Kula, gdje je iznos opredijeljenih sredstava nedovoljan za izvođenje radova i na prethodnom tenderu nije bilo zainteresovanih ponuđača. Za potrebe izgradnje optimalnog objekta, opredijeljena sredstva, predviđena ŠAP-om (135.278,00 EUR), je potrebno budžetom za 2020. godinu povećati za iznos od 50.000,00 EUR.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 25. oktobra 2018. godine usvojila Informaciju o nedostajućim sredstvima za završetak radova na izgradnji ZGP Zatrijebačka Cijevna-Grabon. Usvajanjem pomenute Informacije, zaključkom je obavezala Upravu za imovinu da u što kraćem roku obezbijedi projektну dokumentaciju i izvođenje radova na priključenju objekata na elektrodistributivnu mrežu, budući da priključenje objekta na elektro mrežu koje, iako nije bilo dio strateškog projekta koji je velikim dijelom finansiran iz EU sredstava, svakako predstavlja jedan od osnovnih uslova za funkcionisanje novoizgrađenih objekata. Uprava za imovinu je započela realizaciju ove aktivnosti, ali kako je u međuvremenu došlo do izmjene nadležnosti, pa je tekuće i investiciono održavanje graničnih prelaza vraćeno u nadležnost Ministarstva unutrašnjih poslova, MUP je preuzeo navedenu obavezu i pokrenuo postupak javne nabavke za potrebe izrade glavnog projekta i ostalih procedura, kako bi se sinhronizovale aktivnosti sa Upravom za saobraćaj, koja je započela rekonstrukciju putnog pravca Dinoša-Zatrijebačka Cijevna. Za završetak ovog projekta, koji

¹ U 2017. godini promet putnika na graničnom prelazu Vračenovići iznosio je 356619, u 2018. godini 412243, a u prvih osam mjeseci 2019. godine 440409.

podrazumijeva izgradnju trafo stanice, ali i dovođenje napajajućeg kabla u dužini od nekih tri kilometra, neophodno je, opredijeliti sredstva budžetom za 2020. godinu u iznosu od 100.000 EUR.

Vlada Crne Gore se na sjednici od 03. septembra 2019. godine, upoznala sa Informacijom o realizaciji Zaključka Vlade Crne Gore broj 07-4490 od 20. septembra 2018. godine, koji predstavlja zaduženja organa državne uprave i organa uprave sa ciljem realizacije Sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Ckla (Crna Gora) - Zogaj (Republika Albanija), u Ckla, za međunarodni drumski i jezerski putnički saobraćaj, potpisan na zajedničkoj sjednici Vlada dvije države u Skadru, 03. jula 2018. godine. S tim u vezi, Vlada Crne Gore je, na sjednici od 03. oktobra 2019. godine, usvojila Informaciju o realizaciji Zaključka Vlade Crne Gore, broj: 07-4490, od 20. septembra 2018. godine, sa Predlogom za izmjenu Zaključka Vlade Crne Gore, broj: 07-4490, od 20. septembra 2018. godine, a kojim će Uprava javnih radova preuzeti obavezu izrade idejnog rješenja, u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i Upravom policije, kao i projektne dokumentacije i izgradnje ZGP Ckla.

Vezano za mjeru iz Šangenskog akcionog plana, koja se odnosi na unapređenje infrastrukture na graničnim prelazima, razmatra se tehnička mogućnost za izvođenje radova na proširenju kapaciteta GP Božaj, uvođenjem posebne trake za odvijanje teretnog saobraćaja. U zavisnosti od tehničkih mogućnosti, uslovljenih blizinom pruge za željeznički saobraćaj iznad objekta graničnog prelaza, tokom sljedeće godine će se planirati sredstva i za ovu veoma značajnu aktivnost, imajući u vidu opterećenost ovog prelaza tokom čitave godine.

Shodno obavezi predviđenoj u Šangenskom akcionom planu, a koja se odnosi na postavljanje prepreka ili barikada na sve puteve i staze koji omogućavaju prelazak državne granice u, i iz Crne Gore van graničnih prelaza, urađen je Elaborat za zaprečavanje puteva pogodnih za nezakonit prelazak državne granice između Crne Gore i Republike Srbije. Elaboratom je identifikovano 16 tačaka koje se nalaze na teritoriji Republike Srbije i 14 koje se nalaze na teritoriji Crne Gore, a koje je potrebno zapriječiti. U cilju realizacije ove mjere sa crnogorske strane, neophodno je opredijeliti sredstva u budžetu za 2020. godinu u iznosu od 100.000 EUR.

Nedostajuća sredstva za realizaciju projekta rekonstrukcije graničnog prelaza Vračenovići nadomjestiće se iz sredstava direktne budžetske podrške EU, sa stavki na kojima je izvršena ušteda, u vidu razlike između procijenjene i ponuđene vrijednosti nabavke, kao i sa stavki nabavke opreme koja neće biti realizovana, jer je jedan dio u međuvremenu nabavljen ili će biti nabavljen iz drugih izvora. Takođe, izrada dijela predviđenog softvera moguća je tek nakon ulaska Crne Gore u šengenski prostor, dok je puštanje u rad opreme, iz razloga kompleksnost još uvijek u toku, te predviđena sredstva za održavanje nijesu utrošena. Dominantno sredstva će se preusmeriti sa održavanja opreme za zelenu granicu (prilog 7 iz ŠAP-a u iznosu od 290.400 EUR-a) i uštedenih sredstava sa projekta regulacije rijeke Sutorine (120.333,65 EUR) i ušteda iz realizacije projekta video nadzora graničnih prelaza i ANPR (74.588, 69 EUR).

Shodno navedenom, nedostajuća sredstva se neće tražiti na teret budžeta Crne Gore, već će se isključivo realizovati u okviru sredstava uplaćene budžetske podrške za projekat integrisanog upravljanja granicom.

Napominjemo da je realizacija projekata izgradnje i rekonstrukcije graničnih prelaza Šćepan Polje, Vračenovići i Ranče predviđena i Srednjeročnim programom rada Vlade Crne Gore 2018-2020.